

Віктор Іванович Шпак

**ПОЛІГРАФІЯ:
книга редактора**

Навчальний посібник

Київ
ДП «Експрес-об'ява»
2017

УДК 655.1/.3(075.8)

Ш 83

**Рекомендовано до друку рішенням
Вченої ради Інституту журналістики
Київського університету
імені Бориса Грінченка
(протокол № 1 від 22 вересня 2017 р.)**

Рецензенти:

Ю.В. Бондар – кандидат політичних наук, завідувач кафедри соціальних комунікацій Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Л.Г. Масімова – кандидат наук із соціальних комунікацій, завідувач кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка;

В.Г. Олійник – кандидат технічних наук, доцент кафедри технології поліграфічного виробництва Видавничо-поліграфічного інституту Національного технічного університету України «КПІ» імені Ігоря Сікорського.

Шпак В.І.

Ш 83 Поліграфія: книга редактора : навчальний посібник / В.І. Шпак. – К. : ДП «Експрес-об'ява», 2017. – 336 с.

ISBN 978-617-7389-07-0

Навчальний посібник покликаний формувати теоретичну і прикладну бази фахівця з видавничої діяльності та надати цілісне уявлення про друкарську справу, уміння орієнтуватися у реаліях сучасної поліграфічної галузі, розумітися на її технологіях та витратних матеріалах, економічних та організаційних засадах функціонування тощо.

Книга призначена для студентів редакційно-видавничих спеціальностей, видавців-практиків, всіх, хто цікавиться видавничою галуззю.

УДК 655.1/.3(075.8)

ЗМІСТ

Вступ	3
РОЗДІЛ I. Стан та основні тенденції розвитку поліграфії як складової видавничої справи в Україні та світі	5
РОЗДІЛ II. Структура друкарні. Загальні принципи організації (стадії) виконання замовлення на виготовлення поліграфічної продукції.....	19
1. Різновиди друкарень	19
2. Основні етапи поліграфічного виконання видавничого продукту	23
3. Структура друкарні	26
4. Основні етапи роботи видавця з поліграфічним підприємством	30
5. Вимоги друкарні щодо підготовки видавничого оригінал-макету	32
РОЗДІЛ III. Додрукарська підготовка	35
1. Загальна характеристика	35
2. Кольоропроба	35
3. Монтаж спусків смуг. Сигнальний примірник. «Чисті аркуші».....	36
4. Системи кольоропередачі: RGB, CMYK, Pantone, HSB, Lab	40
5. Кольороподіл. Растрівання	52
6. Підготовка паперу і фарби до друку	59
РОЗДІЛ IV. Додрукарська підготовка. Формні процеси.....	63
1. Технологія «комп'ютер – фотоформа» (CtF, «computer-to-film»)	63
2. Технологія «комп'ютер – друкарська форма» (CtP, «computer-to-plate»).....	69
3. Технологія «комп'ютер – друкарська машина» (CtPress, «computer-to-press»)	83
РОЗДІЛ V. Способи друку	87
1. Способи друку: загальна характеристика	87
2. Високий друк	90
3. Глибокий друк	101
4. Плоский (офсетний) друк	109

5. Цифровий друк.....	129
6. Спеціальні способи друку.....	135
Трафаретний друк.....	135
Тампонний друк.....	139
Брайлівський друк.....	142
Інші способи друку.....	143

РОЗДІЛ VI. Післядрукарські процеси..... 147

1. Загальна характеристика.....	147
2. Палітурно-брошурувальні процеси.....	150
3. Оздоблювальні процеси та пакування.....	191
Лакування.....	191
Ламінування.....	196
Тиснення.....	198
Термографія.....	202
Висікання.....	202
Зерніння.....	203
Бронзування.....	203
Гумування.....	203
Бігування.....	203
Перфорування.....	204
Круглення кутів.....	204
Нумерація.....	205
Пакування.....	205

РОЗДІЛ VII. Витратні матеріали та оптимізація витрат..... 209

1. Витратні матеріали в поліграфії.....	209
Папір, картон.....	209
Офсетні друкарські форми.....	216
Фарби для друку.....	219
Офсетне полотно.....	224
Піддекельні матеріали.....	227
Зволожуючі розчини.....	228
Полотна для автоматичного очищення.....	230
Фототехнічні матеріали.....	231
Противідмарювальні плівки.....	232
Противідмарювальний порошок.....	233
Палітурні тканини.....	234
Матеріали для скріплення і обробки книжкового блока.....	235
Лак.....	237
Марзани.....	241
Клей.....	241
Плівка для ламінування.....	244
Фольга для тиснення.....	246
Пакувальні матеріали.....	246
Допоміжна друкарська хімія.....	247

2. Структура собівартості поліграфічного відтворення видавничої продукції	248
3. Оптимізація витрат	253
4. Методика обрахунку паперу на виконання поліграфічного замовлення	

ДОДАТКИ.....259

Додаток 1.1. Лідери світового книговидання	259
Додаток 2.1. Організаційні структури управління	260
Додаток 2.2. Технічні вимоги друкарні	261
Додаток 3.1. Деякі форми крапок і шкала тонів растрованого зображення	277
Додаток 3.2. Типова лініатура друку для різних класів поліграфічних паперів і обмеження по «total ink (TIL)»	278
Додаток 3.3. Принципи формування регулярного і стохастичного растрів.....	279
Додаток 3.4. Рекомендоване призначення паперу	280
Додаток 4.1. Основні технічні параметри різних типів формовивідних пристроїв	281
Додаток 4.2. Приклади формовивідних пристроїв	282
Додаток 4.3. Процес запису форм за DICO-технологією.....	283
Додаток 5.1. Системи зволоження в офсетному способі друку	283
Додаток 5.2. Порівняння видів друку	283
Додаток 6.1. Приклейка додаткових елементів.....	284
Додаток 6.2. Принцип шиття дротом	285
Додаток 6.3. Технологія шиття термонитками.....	286
Додаток 6.4. Технологічна схема блокообробної лінії «BF 512» фірми «Kolbus»	287
Додаток 6.5. Схема комплектації потокової лінії «Diamant»	289
Додаток 6.6. Особливості різних способів лакування.....	290
Додаток 6.7. Принципова схема машини для припресування плівки клейовим способом.....	291
Додаток 6.8. Технологічна схема машини для припресування плівки безклеєвим способом	292
Додаток 6.9. Класифікація ламінаторів	293
Додаток 7.1. Характеристика основних видів паперу для друку	294
Додаток 7.2. Класифікація паперу для друку за різними ознаками	295
Додаток 7.3. Властивості офсетних гумотканинних полотен	296
Додаток 7.4. Різновиди фольги для тиснення на прикладі продукції компанії «Univasso» (Тайвань).....	297
Додаток 7.5. Нормативна документація щодо витрат матеріалів на процесі поліграфічного виробництва, розроблені у ВАТ «УНДПП ім. Т.Шевченка» у 2000–2005 рр.....	299

ГЛОСАРІЙ..... 303